

Får publiceras 5.5.2024 kl. 12

Finlands Barnmorskeförbunds ställningstagande på den internationella barnmorskedagen Det ökande antalet kejsarsnitt måste granskas kritiskt och vårdkvaliteten förbättras

Finlands Barnmorskeförbund är orolig över att kejsarsnitten (sektio) ökat under de senaste tio åren. Enligt Institutet för hälsa och välfärd slutade år 2022 var femte (19,6 %) förlossning i ett kejsarsnitt. Nästan en fjärdedel (24,3 %) av förstföderskornas förlossningar och 15,9 % av omföderskornas förlossningar slutade i kejsarsnitt. Speciellt för förstföderskor över 35 år gjordes det fler kejsarsnitt (15 %) än tidigare, jämfört med yngre förstföderskor.

Kejsarsnitt utförda av medicinska skäl är nödvändiga för att rädda moderns och barnets liv. Kejsarsnitt gjorda av andra skäl orsakar ogrundade hälsorisker, som påverkar kommande graviditeter och förlossningar. Kejsarsnitt medför kostnader och återhämtningen tar längre tid än efter en vaginal förlossning och sjukhus-vistelsen är ofta längre.

Enligt Världshälsoorganisationen (WHO 2021) bör kejsarsnitt erbjudas till dem som behöver det, men då kejsarsnittsprocenten överstiger 10 % av befolkningsnivå finns ingen koppling till minskad mödradödlighet och spädbarnsdödlighet. Enligt European Association of Perinatal Medicine (EAPM) och European Midwives Association (EMA) är den optimala andelen kejsarsnitt mellan 15 och 20 procent, och när andelen över- eller underskrids ger det inte längre hälsofördelar för kvinnor och barn. Med andra ord finns det ingen medicinsk grund för att utföra kejsarsnitt på över 15–20 procent av förlossningarna.

Finlands Barnmorskeförbund förespråkar EAPM:s och EMA:s rekommendationer. Beslutet om kejsarsnitt bör baseras på medicinska skäl och ett övervägt gemensamt beslut med patienten. Finlands Barnmorskeförbund påpekar, att Finlands kejsarsnittsprocent ligger nära den optimala nivån, men det finns områden där det görs betydligt fler kejsarsnitt än i resten av landet. Så pass mycket att antalet kejsarsnitt förlänger köerna för gynekologiska operationer. Om sjukhusnätverket blir glesare, är det möjligt att antalet kejsarsnitt ökar ytterligare. Tröskeln minskar för att ingripa i graviditet och förlossning utan medicinska skäl på grund av långa resor till sjukhuset. Även trycket att frigöra plats för kommande föderskor eller att förutse kommande jourtider kan påverka beslutsfattandet.

Förlossningsrädsla har ökat under de senaste åren, och det kan vara en orsak till ökade kejsarsnitt. Man vet att förlossningsrädsla hos omföderskor beror på tidigare förlossningsupplevelser eller förlossningstrauman. Förstföderskors förlossningsrädsla kan bero på bristande stöd, kunskap och förberedelse under graviditeten. Oro för att hinna till förlossningssjukhuset och få plats på förlossningssjukhuset, och om behoven och önskemålen blir bemötta, kan också orsaka rädsla.

Finlands Barnmorskeförbund vill påpeka att vård av hög kvalitet bör vara en prioritet i vårt samhälle. Nedläggning och effektivisering av förlossningsenheter garanterar inte tillgänglighet av förlossningstjänster eller gynekologisk vård, vilka är en del av vårdkvaliteten. Vårdkvaliteten kan förbättras med evidensbaserad kunskap. Förlossningsrädsla kan förebyggas genom förlossningsförberedelse som ges av barnmorskor samt genom barnmorskors närvaro och kontinuitet i vården, vilket har vetenskapligt stöd. Samtidigt är det möjligt att påverka antalet kejsarsnitt och patientsäkerheten. Barnmorskors kompetens och yrkesskicklighet inom gynekologisk vård, graviditet, förlossning och dess eftervård samt barnmorskors vårdinsatser som påverkar vården bör värdesättas och beaktas, likaså skall utvecklingen av hela hälsovårdssystemet utvecklas genom att utnyttja barnmorskornas breda kompetensens med hänsyn till familjernas väl.

För mera information: Päivi Oinonen, ordförande, paivi.oinonen(at)suomenkatiloliitto.fi

Suomen Kättilöliitto - Finlands Barnmorskeförbund ry är en intresseförening för dem som har avlagt examen som barnmorska eller studerar till barnmorska, som är grundat år 1919. Den internationella barnmorskedagen firas den 5 maj. Det internationella barnmorskeförbundets (ICM) tema för den internationella barnmorskedagen är "Midwives: A Vital Climate Solution".